

Osaamisen kehittäminen työllistymisen polulla

Jaana Härkönen

Valo-Valmennusyhdistys ry

24.5.2023

VALO
valmennus
yhdistys

Osaamisen teemavuosi Euroopassa

Suomessa vuoden keskeiset teemat ovat työkäisten kaiken osaamisen tunnistaminen ja näkyväksi tekeminen sekä jatkuvan oppimisen edistäminen ja osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

Valo-valmennusmalli

- Valo-valmennus on ratkaisu heille, jotka haluavat parantaa työelämävalmiuksiaan ja suorittaa tekemällä oppien ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia.
- Valmennuksessa oppiminen tapahtuu aidoissa työkohteissa, oikeita töitä tekemällä ja valmentajan tukemana.

Ammatilliset opinnot osana kuntoutumista

Ammatilliset opinnot voivat olla osa valmentautujan kuntouttavaa prosessia.

Kuntoutuminen on prosessi, jossa opetellaan tekemään jotakin uudella tavalla, oli kyse sitten kävelemään opettelusta, tai elämäntapa-muutoksesta.

Uuden tavan opettelu sitoo aina voimavaroja, mutta onnistunut muutos myös tuo voimavaroja.

Oppijalle kertyy opiskelutaitoja ja ammatillista osaamista, joiden avulla on mahdollisuus jatkaa opintoja tai työllistyä.

Rinnalla kulkeva tuki osaamisen kerryttämisen eri vaiheissa

Alkuvaihe

Elämäntilanteen läpikäyminen kokonaisvaltaisesti

- Motivaatio opintoihin
- Toimintakyky ja voimavarat
- Käytännön asiat, ratkaisemattomat palvelutarpeet

Tiedon antaminen eri koulutusmahdollisuuksista ja tavoista suorittaa tutkinto

Tavoitteet: Asetetaan oppijan omien, realististen toiveiden mukaan. Konkreettiset tehtävät, riittävä tavoitteiden pilkkominen.

Osaamisen hankkimisen vaihe

Sopivan toimintaympäristön etsiminen yhdessä, jos sellaista ei vielä ole, esim:

- Kuntouttava työtoiminta
- Työkokeilu
- Palkkatukityö
- Vapaaehtoistyö

Valmentaja auttaa oppijaa löytämään ja tunnistamaan omia vahvuuksiaan oppimisympäristössä.

Keskustelu, kannustaminen, positiivinen palaute

Jatkopolut

Varmistetaan konkreettinen jatkosuunnitelma, riittävät tukipalvelut ja taloudellinen tilanne valmennussuhteen jälkeen.

Vaihtoehtoja kartoitetaan asiakkaan ja hänen muun verkostonsa kanssa.

- Työllistyminen
- Opiskelu oppilaitoksessa
- Muu asiakasta tukeva (kuntouttava) palvelu

Palautteita oppijoilta

- "Todella hyvää on ollut tämä ohjaus. Alussa mulla oli tietty käsitys siitä, mitä haluan, mutta sulta saamani **tieto sai mut muuttamaan sitä käsitystä ja nyt tiedän, että olen oikealla tiellä.**"
- "Kiitos todella paljon että autat tässä koulutuksen löytämisessä ja selitit hyvin mitä koulutus on jne. **Tällaiselle peruskoulun käyneelle on vaikea tietää miten koulutukset toimii nykypäivänä, ja se onkin paljon helpompaa, ja räätälöidämpää kuin ennen.**"
- "Tosi kiva kun **saa puhua** näistä asioista." [Pohdittiin oikean alan valintaa ja puhuttiin kouluttautumiseen liittyvistä peloista.]
- "Kun istuttiin siinä ja tehtiin yhdessä, tuntui siitä, että **mieleni kuntoutuu** entisistä koulu-traumoista."
- "Oon ainakin **oppinut kertomaan osaamisestani** paremmin."

Työpaikkaohjaajan kokemus

Stop Huumeille ry:n vertaistoiminnan
koordinaattori ja työpaikkaohjaaja Mirva
Suutarinen

”Olen havainnut, että yhdenkin tutkinnon osan suorittaminen on kasvattanut todella paljon **itsevarmuutta** sekä kokemusta omasta **pystyvyydestä** ja **osaamisesta**.

Työpaikkaohjaajana olen ollut hyvin ylpeä siitä, kuinka hyvin ihmiset **suoriutuvat tehtävistä** ja **oman osaamisen sanoittamisesta**. On ollut hienoa seurata, kuinka moni on **jatkanut opintoja koulussa**, koska varmuus omasta pärjäämisestä on kasvanut.

Tutkinnon osan suorittaminen tuo myös enemmän **arvoa** työkokeilulle ja kuntouttavan työtoiminnan jaksolle. Näin myös henkilön omaan reppuun jää enemmän eväitä jatkoa ajatellen ja tulevaisuuteen voi suunnata varmemmin mielin.”

Tilanne	Status	Rahoitus
Kuntouttava työtoiminta	Osaamisen osoittaja/hankkija, ei-opiskelija	Työttömyyspäiväraha tai työmarkkinatuki. Lisäksi toimintapäivältä kulukorvaus
Sosiaalinen kuntoutus	Osaamisen osoittaja/hankkija, ei-opiskelija	Kuntoutustuki
Työkyvyttömyyseläke	Osaamisen osoittaja/hankkija, ei- opiskelija	Työkyvyttömyyseläke
Työkokeilu	Osaamisen osoittaja/hankkija, ei-opiskelija	Työttömyyspäiväraha tai työmarkkinatuki. Lisäksi toimintapäivältä kulukorvaus
Palkkatukityö	Osaamisen osoittaja/hankkija, ei-opiskelija	Palkka. Osa palkan kustannuksista korvataan työnantajalle.
Ammatillinen kuntoutus	Opiskelija/osaamisen osoittaja/hankkija, ei-opiskelija	Kuntoutusraha
Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella	Opiskelija. Koulutussopimus oppilaitoksen ja osaamisen kerryttämisen ympäristön kanssa	Työttömyyspäiväraha tai työmarkkinatuki. Huom. oltava yli 25- vuotias. TE- toimiston päätös rahoituksesta oltava ennen koulutussopimuksen solmimista
Oppisopimus	Oppisopimusopiskelija	Työehtosopimuksen mukainen palkka. Ei oikeutta opintotukeen, vaikka työ olisi osa-aikaista ja palkka olisi pieni. Oppilaitoksessa opiskeltavalta (muualla kuin työpaikalla ja työnantajan käytettävissä) ajalta voi kuitenkin saada opintososiaalisia etuuksia.
Osa-aikainen työskentely ja kokoaikainen opiskelu	Opiskelija	Opintotuki, mutta tulorajojen kanssa oltava tarkkana. Myös tässä tuessa on huoltajakorotus.
Osa-aikainen työskentely ja tutkinnon osien suorittaminen	Työtön työnhakija. Huom. Kelan mukaan täytyy olla valmis hakemaan ja vastaanottamaan kokoaikatyötä sivutoimisten opintojen ajan. Sivutoimisuudelle on muitakin ehtoja, esim. tutkintoon johtavaa koulutusta ei voi suorittaa sivutoimisesti jos saa työttömyysetuutta.	Soviteltu työttömyysetuus.

Kiteytys

Oppijalle keskeistä:

- Aikaa
- Tietoa
- Tukea

Työnantaja:

- Mahdollisuus tukea osaamisen kerryttämistä systemaattisesti, mutta joustavasti

Osaamisen osoittajien kokemuksia

<https://youtu.be/OuI6FVRR84o>

<https://youtu.be/IHposeJFJul>